

Platgetreden paadjes

Jaren geleden wilde ik de parelmoervlinder fotograferen. We gingen daarvoor naar de Eiffel en daar heb je prachtige landjes, langs mooie riviertjes vol vlinders in de dauw ... een en al feest! Maar wat me ook opviel was dat alles zo was platgetrapt. Een jaar later was ik wat eerder daar. Alles was nog ongerept en ik vroeg me af: ga ik nu werkelijk door dit landje lopen? Ik zette een paar stappen, vond het niet goed voelen en ik ben teruggegaan zonder foto's te maken.

Nel Talen – www.neltalen.nl

Foto: Nel Appelmeek

Ooit ben ik begonnen met macrofotografie en ik heb ook wel grassprietjes weggehaald en achtergrondjes erachter gezet. Maar takjes afbreken en met een knijper ergens anders neerzetten, dat is voorbij mijn grens.

Zelf woon ik dicht bij de Weerribben en de Wieden. De laatste jaren is het daar volledig platgelopen door workshops. Ik vind dat zo erg. Als een paadje er eenmaal is, is de stap zo klein om ook dat paadje maar te volgen. Voor mij is elke verstoring van de natuur er één te veel. Ik ben me er heel erg van bewust geworden dat als je als fotograaf de natuur in gaat, je er niet aan ontkomt: je trapt dingen plat. Het resulteerde er bij mij in dat ik een andere weg in ben geslagen. Wel natuurgerelateerd, maar ik ga niet meer bij vlinders liggen.

Het begint bij verwondering

Toen ik begon op Nederpex, moest ik bij een foto aangeven wat voor vlinder het was. Wist ik veel! Waarom moest dat? Ik had daar aanvankelijk moeite mee, maar wat ben ik er achteraf blij om! Door planten en dieren op naam te brengen, is een wereld voor me opengegaan. Als je de achtergrondinfo niet hebt, over afzetting van vlinder eitjes en hun waardplanten, dan snap je ook niet wat je kapotmaakt. Waar gaat dit mis?

Die binding met natuur kan pas ontstaan als de educatie op orde is. En eigenlijk zou die al op school plaats moeten vinden. Ik heb zelf in het onderwijs gewerkt en heb dat gigantisch zien veranderen. Destijds werkte ik met kleuters in een vrij oud schoolgebouw. We hadden een groot plein met rozenbottelstruiken, waar de kinderen 'soep' van maakten. Er stonden een

paar prachtige bomen op het plein waarvan het blad viel en er waren altijd spinnetjes en lieveheersbeestjes. Niemand maakte zich druk over waar het zand allemaal terecht kwam. Tot er een nieuw schoolgebouw kwam. Zonder struiken, want dat was onveilig en gaf te veel rotzooi. Wel een hek, maar geen enkel spinnetje. Hoe kun je jonge mensen zo nog de verwondering voor de natuur bijbrengen?!

Je eigen pad

Ik krijg regelmatig mailtjes met de vraag hoe ik iets doe, die ik ook netjes beantwoordde. Tot ik op een gegeven moment besefte dat ik mijn eigen foto's her en der terugzag! En dat vind ik niet erg hoor, maar ik ben inmiddels wel zo ver dat ik niet zoveel meer deel. Ik vind het prima

dat mensen op een pad gezet worden, maar ga dan je eigen weg. Ik laat me inspireren om andere technieken toe te passen, maar gebruik die vervolgens op mijn eigen manier.

Spelen met de werkelijkheid

Vorig jaar deed ik een cursus abstracte fotografie, waarbij we ons ook in kunst verdiepten. In de schilderkunst zag je, na de registrerende periode, andere richtingen ontstaan, zoals impressionisme en kubisme. Gaan we dit nu ook zien in de fotografie? Zou er een verschuiving plaatsvinden naar anders kijken? Mensen willen misschien wel heel graag wat anders. Zelf wilde ik ook graag wat anders met mijn fotografie. Misschien ontstaat er, juist omdat we zoveel mogelijkheden hebben, een behoefte om ook

Meervoudige belichting ingezet om een impressie te geven van kleurende herfstbladeren. Canon EOS R met 70-200mm @ 200mm; 1/320s bij f/2.8; ISO 400.

Is 'spelen met de werkelijkheid' nog natuurfotografie te noemen? Canon EOS R met 24-150mm @ 45mm; 1/1250s bij f/6.3; ISO 200.

die kant meer te belichten. En is dat dan nog wel natuurfotografie? Of moeten we daar een andere naam aan geven? Dat weet ik eerlijk gezegd niet. Andrea Gulickx en ik maakten samen voor PiXperience WOWscapes de presentatie 'Spelen met de werkelijkheid'. En dat is het ook: je speelt met de werkelijkheid.

Vervagende grenzen

Zelf vind ik het abstraheren van de natuur mooi. Ook qua nabewerking vindt bij mij een verschuiving plaats. Aanvankelijk vond ik dat er zoveel mogelijk in de camera zelf plaats moest vinden. Nu denk ik: waarom kun je niet wat schuiven in Photoshop?

Bij mijn soort fotografie, meervoudige exposure, is het duidelijk dat er gemanipuleerd is, dat vind je zo niet in het veld. Ik zoek bewust naar beelden die elkaar kunnen versterken. Het licht, de sfeer, het moet allemaal wel kloppen. Ik zoek naar kleuren, structuren die bij elkaar passen. Soms vind ik dat in het veld en soms ook met behulp van Photoshop. Ik ben vaak op zoek naar

hoe ik het anders in beeld kan brengen. Soms ben ik daar ook nog thuis mee bezig. Vind ik dat erg? Nee. Het geeft mij voldoening om me te uiten. Ik vind het ook niet zo belangrijk dat anderen het mooi vinden. Het is heus wel leuk om een aai over de bol te krijgen, maar het is zeker niet mijn doel.

Mijn wereld

Voor de uitgave 'Blik over de schouder' gebruikte ik een foto die gemaakt is in Wateren, waar een heidebrand heeft gewoed. De 'eerlijke' natuurfotograaf zou misschien die verbrande bomen en verbrande heide vastleggen en daarmee een desolater beeld neerzetten. Ik heb wel zo'n verbrande boom gefotografeerd, maar heb daaroverheen de verbrande heidestruiken gezet in camera. Ik maakte dus een beeld dat niet klopt, dat niet in de natuur te vinden is, maar die twee foto's ademden voor mij wel die sfeer. En misschien combineer ik wel beelden die helemaal niet bij elkaar passen, maar waarmee ik het voor mij wel passend maak. Zo maak ik mijn wereld. En die zal er

vast anders uitzien dan jouw wereld. Iedereen kijkt anders tegen de werkelijkheid aan.

Wat is eerlijk?

Ik zet wel eens vraagtekens bij mijn eigen gedrag: wat voelt voor mij nog goed? Dan is het niet eens zo belangrijk of iets nu een échte natuurfoto is. Respect voor de natuur staat voor mij bovenaan. Want, wat is eerlijker: een macrofoto die helemaal in scène is gezet met een platgetrapt veldje of een foto die in Photoshop is gemaakt? De natuur beschadigen, is dat dan eerlijk? Is de wereld rondvliegen voor mooie foto's eerlijk?

Maar vooral hoop ik dat we met elkaar stil kunnen staan en nadenken over waar we mee bezig zijn en wat de basisingrediënten zijn die we nodig hebben als mens. De natuur is zo helend! Ik hoop dat we met elkaar dat weer terug kunnen vinden. Doe wat jij fijn vindt, waar jij je ei in kwijt kunt. En die postzegeltjes natuur die we nog hebben, laten we daar enorm zuinig op zijn met elkaar, want ze is weg voordat je het weet.